

FÖRENINGEN
BÄRKRAFT.AX ÅLAND

VERKSAMHETSPLAN 01.04.2020 - 31.03.2022

www.barkraft.ax

Nätverket bärkraft.ax

Nätverket bärkraft.ax är navet för samordningen av arbetet med att förverkliga Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland. Nätverket bildades i början av 2016 på initiativ av aktörer från offentlig sektor, näringslivet, föreningslivet samt bildningssektorn. Bärkraft.ax är öppet för deltagande av aktörer i alla samhällssektorer och alla människor som aktivt vill bidra till ett bärkraftigt och hållbart Åland. Samverkansformerna i och kring bärkraft.ax är transparenta och i ständig utveckling. Det är deltagarna, såväl individer som medaktörer, som löpande ger och omformar nätverkets innehåll.

Föreningen bärkraft.ax Åland r.f.

Inom nätverket finns föreningen bärkraft.ax Åland r.f., vars medlemmar består av organisationer som är medaktörer i nätverket. Föreningens syfte är att främja en hållbar och bärkraftig utveckling på Åland. Föreningen ska genom sin verksamhet bidra med inspiration, samordning, råd i arbetsmetoder, utvecklande och förvaltning av engagemang, kompetensutveckling och konkreta verktyg för förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Föreningen håller ett årsmöte på fastställd dag under perioden januari–maj. Däremellan sammanträder styrelsen vid behov. På årsmötet väljs styrelseordförande och övriga ledamöter i styrelsen, medan styrelsen inom eller utom sig utser en sekreterare, en kassör och andra nödvändiga funktionärer.

Föreningen kommer att ha anställd personal i syfte att tillhandahålla en lotsfunktion för organisationer och en lotsfunktion för privatpersoner.

Föreningen har en alkohol- och drogpolicy och en jämställdhetspolicy.

Uppdrag, kärnverksamhet och mål

Föreningens huvuduppdrag är att agera som rådgivande, stöttande och utbildande kraft till organisationer (företag, kommuner, föreningar och myndigheter) respektive privata hushåll.

Föreningen fullföljer sitt syfte genom att med långsiktighet bidra med lots- och samordningsstöd till medaktörerna och andra organisationer samt privatpersoner.

Detta i syfte att dessa i sina ordinarie verksamheter och vardag vidtar åtgärder som bidrar till förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendans vision och strategiska utvecklingsmål. Föreningen kan även bedriva kampanjer i samma syfte.

Under verksamhetsåret avser föreningen upprätthålla två lotsfunktioner, en för organisationer och sektorer och en för privatpersoner. Lotsfunktionens ledande hållbarhetslots lotsar främst organisationer och sektorer och hållbarhetslotsen lotsar främst privatpersoner.

Mötesplatser

Förutom föreningens årsmöte och styrelsemöten är inga mötesplatser unika för föreningen, utan hela nätverket utgör plattform för alla övriga fysiska och digitala mötesplatser. Ett urval av dessa mötesplatser under verksamhetsåret 2020–2022:

Bärkraftmötet

Bärkraftmötet är nätverkets årligen återkommande mötesplats. Mötet är öppet för alla som bor och verkar på Åland. Evenemangets syfte är att bidra till förverkligandet av ”Alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle på fredens öar”. Vid bärkraftmötet uppmärksammas goda exempel, från alla samhällssektorer, i arbetet med att förverkliga agendan.

Skapandet av mötesplatser och kommunikation

Medaktörnätverket och övriga aktörer har fria händer att kommunicera om nätverket och utvecklings- och hållbarhetsagendan i enlighet med nätverkets kommunikationsstrategi. Alla aktörer inom nätverket har möjlighet att ordna egna fysiska mötesplatser där visionen och de strategiska utvecklingsmålen framhålls. Hållbarhetslotsarna bidrar vid behov med att underlätta för kommunikation och skapandet av mötesplatser genom det stöttande och rådgivande uppdraget.

Digitala mötesplatser

Digitala mötesplatser för nätverket är webbplatsen bärkraft.ax, Facebooksidan Nätverket bärkraft.ax och Instagramkontot Nätverket bärkraft.ax. Därtill har medaktörerna en Facebookgrupp, Medaktörer i nätverket bärkraft.ax och lotsfunktionen är även en av administratörerna för gruppen Hållbart åländskt näringsliv.

Samarbeten och samverkan

Befintliga aktörer inom nätverket finner ett värde i att vara delaktiga genom att skapa strukturer där alla får komma till tals och känna sig behövda. Lotsarna finns till som stöd för nätverksgrupperna för att underlätta för det administrativa arbetet, för att hålla organisationernas kontaktperson(er) uppdaterade om konkret utveckling och för att möjliggöra samarbetsformer.

Ekonomi

Föreningens verksamhet finansieras genom Paf-medel, företagssamarbeten och medlemsavgifter. Föreningen bärkraft.ax samarbetar med alla typer av organisationer som vill bidra till uppnåendet av visionen och de strategiska utvecklings- och hållbarhetsmålen. Finansiärer har inte möjlighet att styra föreningens verksamhet.

Bakgrund och historia

Det finns en utbredd vilja bland åländska samhällsaktörer att implementera visionen och de strategiska utvecklingsmålen i agendan i sina egna verksamheter. Bärkraftnätverkets medaktörer konstaterade under vårvintern 2017 att stödresurser krävs för att konkretisera agendan i respektive ordinarie verksamheter. Som stöd avsågs inspiration, samordning, råd i arbetsmetoder, utvecklande och förvaltning av engagemang, kompetensutveckling och konkreta verktyg för förverkligande av agendan. Medaktörerna menade att detta stöd skulle ske i form av ett resurscentrum med vad som kallades lotsar.

En avsiktsförklaring togs fram i mars 2017. Under våren och inledningen av hösten 2017 pågick diskussioner angående formerna för lotsarna. En ansökan om Paf-medel för finansiering av uppstartsfasen (april 2018–mars 2019) beviljades i februari 2018. I maj 2018 tillträdde en ledande hållbarhetslots med fokus på organisationer och uppstartsfasen har bekräftat att behovet av lotsning och samordning är omfattande och att det finns betydande efterfrågan av hållbarhetslotsens rådgivning. Bärkraftnätverkets medaktörer bedömer att behovet snarare har ökat än minskat under 2018–2019.

Från och med 1.4.2019 tog föreningen Bärkraft.ax Åland över arbetsgivaransvar för ledande hållbarhetslots med inriktning organisationer och 15.8.2019 tillträdde hållbarhetslotsen med inriktning privatpersoner.

Arbetsformer och mål för perioden 1.4.2020-31.3.2021

Ledande hållbarhetslots

Lotsstöd till organisationer (företag, kommuner, myndigheter och föreningar)

Under verksamhetsåret har föreningen följande mål för lotsfunktionens arbete med organisationer:

Väsentlighet och information

Antalet organisationer som bedriver ett strukturerat hållbarhetsarbete och på så sätt bidrar till utvecklings- och hållbarhetsagendans förverkligande överstiger 170 organisationer.

Speciell fokus läggs på:

- Att de som redan är delaktiga i nätverket fortsätter ta steg för att närma sig målen i utvecklings- och hållbarhetsagendan inom ramarna för identifierat väsentliga frågor inom organisationen.
- Att de som under perioden bekantar sig med utvecklings- och hållbarhetsagendan genom stöd från ledande hållbarhetslots även bekantar sig med termen väsentlighet och får stöd med att definiera väsentliga hållbarhetsfrågor utgående från den egna verksamhetens påverkan.
- Förutom relationerna som sker inom ramarna för nätverksmöten och personliga möten kommer även en guide för väsentlighetsanalys för små organisationer att skapas och

tillgängliggöras på webbplatsen bärkraft.ax.

- I största möjliga mån har alla övriga organisationer introducerats till utvecklings- och hållbarhetsagendan och möjligheten att erhålla lotsstöd.

Arbetsmetod:

Stödet gentemot organisationer skräddarsys till de önskemål och behov som finns i organisationen. Önskemålen och behoven baseras på organisationens egen väsentlighetsanalys och organisationens syn på den egna verksamheten i det framtida, hållbara samhället. Lotsstödet kan dock genom dialog riktas i en annan riktning än ursprungliga förfrågningar, till exempel vid behov av en utveckling av identifierade väsentliga hållbarhetsfrågor. Lotsfunktionen ska löpande utveckla portföljen av verktyg som organisationer kan använda sig av i sitt hållbarhetsarbete. I de fall där standardiserade lösningar är lämpliga prioriteras dessa i syfte att skapa volymeffekter.

Informationstillfällen om agendan och nätverket för olika typer av organisationer som ännu inte är delaktiga i nätverket prioriteras. För de som redan är delaktiga prioriteras det att underlätta för kontaktpersoner. Detta kan till exempel ske genom att tillhandahålla material och kompetensstöd och genom att stötta i att förankra utvecklings- och hållbarhetsagendan i organisationen. Förankringen kan exempelvis förverkligas genom workshops, tillsammans med drivande personer i organisationen, som ett led i organisationens arbete med att göra agendan till sin egen.

Strategisk drivkraft av utvalda sektorprocesser och nätverksgrupper

Ledande hållbarhetslotsen finns tillgänglig för alla nätverksgrupper och agerar i likhet med beskrivning under "Lotsstöd till organisationer". Speciellt fokus läggs på att stötta och utveckla och förvalta engagemang i Nätverksgruppen för hållbara storföretag. Detta prioriteras särskilt eftersom gruppens syfte i hög grad även bidrar till syftet för ledande hållbarhetslotsens ansvarsområden: att driva på företagens arbete med att förverkliga den åländska utvecklings och hållbarhetsagendan.

- Nätverksgruppen träffas två gånger under året och
- Mellan nätverksgruppens möten framhålls aktualiteter som utmaningar och företagsluncher. Aktualiteterna och antalet på dessa baseras på företagens engagemang. Ledande hållbarhetslots finns tillgänglig som kompetensstöd och möjliggörare.

Under verksamhetsåret organiserad grupp inom nätverket bärkraft.ax som består av små företag. Gruppens syfte och aktivitet skapas enligt önskemål från företagarna.

- Nätverksgruppen träffas minst två gånger under året och
- Tar tillsammans fram en gemensam syftesbeskrivning och aktiviteter. Ledande hållbarhetslots finns tillgänglig som stöd och bollplank gällande engagemang i gemensamma frågor.

Ledande hållbarhetslotsen fortsätter vidareutveckling av tidigare åtaganden

- Styrgrupp för Green Key och Blue Flag
- Stöd för gemensamma initiativ från privata, offentliga och tredje sektorn
- Ta fasta på idéer från privata, offentliga och tredje sektorn och agera möjliggörare

Medverkan i koordineringen och implementeringen av strategiskt utvecklingsmål 7

Ledande hållbarhetslotsen fortsätter medverkan i arbetsgrupp för koordinering och rapportering.

- Ledande hållbarhetslotsen fortsätter inom ramarna för gruppen bollplank för mål 7, hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster.
- Lotsen deltar i månatliga träffar för Arbetsgrupp för koordinering och rapportering och har regelbundna möten med ansvarig för mål 7 (inklusive med huvudansvariga för andra mål vid behov).
- Eftersom uppnåendet av mål 7 på många sätt är beroende av uppnåendet av mål 6, markant högre andel energi från förnyelsebara källor och ökad energieffektivitet, och vice versa har ledande hållbarhetslots även en tät dialog med landskapets bygg- och energiteam som tillsammans med bollplank ansvarar för mål 6 inom ramarna för gruppen.
- Under verksamhetsåret prioriteras speciellt framtagandet av konkreta och förankrade åtgärdsplaner för uppnåendet av mål 7 som är branschspecifika för aktiva branscher på Åland. Framtagandet av färdplanerna sker i samråd med huvudansvarig för mål 7 i arbetsgruppen för koordinering och rapportering, avdelningschef på näringsavdelningen vid Ålands Landskapsregering, och både näring och konsument involveras i framtagandet av respektive plan.

Hållbarhetslots

Kommunikation, mötesplatser och lotsstöd riktat till privatpersoner

Under verksamhetsåret har föreningen följande mål för lotsfunktionens arbete med kommunikation, mötesplatser och privatpersoner:

Involvering av barn och unga

För att säkerställa att unga görs delaktiga i förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan har hållbarhetslotsen barn och unga som ett av fem fokusområden.

- Bollplank och kontaktperson till medaktörsnätverket i arbetsgruppen för ReGeneration Summit 2020 som äger rum 22–24 augusti.
- Tillsammans med utbildningsbyrån ta fram ett undervisningsmaterial samt lärarhandledning baserat på utvecklings- och hållbarhetsagendan för grundskola och gymnasium. Implementering hösten 2021.
- Delaktighet i planeringen av lärarkonferensen Dialog 2021 i januari – tema hållbarhet. Introduktion till material och lärarhandledning.

Skapa en plattform för ungas delaktighet:

- våren 2020, stormöte med 50–60 deltagande unga.
- hösten 2020, skapa en ungdomssektion inom nätverket med ett tiotal medlemmar.
- september 2020, ungdomssektionen träffar utvecklings- och hållbarhetsrådet vid deras möte.

Utbildning vuxna

Skapa kännedom om visionen och utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland hos den åländska allmänheten och forma grunder för hur privatpersoner kan engagera sig och på så sätt bidra till agendans förverkligande.

- Utveckla ett utbildningskoncept "Hållbart vardagsliv" tillsammans med Medis under våren 2020, första kurstillfället hösten 2020.
- Fortsättningsvis presentera nätverket och utvecklings- och hållbarhetsagendan för medaktörer, övriga aktörer/grupper och inom ramen för kursen "Introduktion till hållbar utveckling" vid högskolan på Åland.

Kommunikation - "Alla kan blomstra"

Kommunikationen med syftet att skapa kännedom om visionen och agendan genomsyras av goda och innovativa exempel för att inspirera till ett hållbart vardagsliv kopplat till alla sju strategiska utvecklingsmål.

- Porträtt med goda exempel: Ett porträtt i månaden på hemsida och sociala medier (medaktörer, företag eller privatpersoner)
- Medverkan i "Vakna med Steel" (personporträtt/goda exempel) en gång i månaden, mer intensifierat under sommaren (medaktörer, företag eller privatpersoner)

Målsättningar digital närvaro:

- Fem inlägg i veckan (Facebook, hemsida, Instagram - Tips, "Visste du att", "Behind the scenes bärkraft.ax", aktuella händelser och nyheter inom nätverket eller omvärld)
- Nå 1000 följare på Instagram
- Nå 2000 gillare på Facebook
- Nå 500 prenumeranter på nyhetsbrev
- Mer regelbunden trafik till hemsidan

Tillgängliggöra nuläge och åtgärder:

- Uppdatera hemsidan med nuläge - digital statusrapport samt kommunicera dessa till privatpersoner
- Uppdatera hemsidan med färdplaner samt kommunicera dessa till privatpersoner

Medaktörer

Hållbarhetslotsen kallar till och koordinerar medaktörernas samordningsforum samt fungerar som stöd för medaktörer att agera lotsar i sin egen verksamhet.

- Minst fyra medaktörmöten arrangeras under året
- Medaktörerna lyfts fram tydligare på hemsidan för att tydliggöra medaktörerna som den drivande kraften i förverkligandet av agendan. En långsiktig målsättning är att nätverkets webbplats ska fungera som hub för inspiration och goda exempel och inspiration både för medaktörer och privatpersoner.

Bärkraftmötet 2020

Hållbarhetslotsen har det övergripande ansvaret för koordineringen av den årliga mötesplatsen bärkraftmötet. År 2020 vill man bredda målgruppen och antalet aktiviteter med en kulturell inramning:

- Hundratal besökare (privatpersoner och personer involverade i nätverket)
- Totalt medaktörer, organisationer och aktörer deltar i programmet

Arbetsformer och mål för perioden 1.4.2021–31.3.2022

Ledande hållbarhetslots

Mellan år 2020 och 2022 kommer således en allt mindre andel av ledande hållbarhetslotsens arbetstid att läggas på informationstillfällen för en ökad grundkännedom i och med en successiv förändring av vad som är angeläget hos organisationerna i samhället. En större del av arbetstiden läggs istället på att stötta den ständigt ökande skara organisationer som är en del av en nätverksgrupp eller som har behov av fördjupat stöd i och med att grundkännedomen om utvecklings- och hållbarhetsagendan ur organisationsperspektiv finns.

Den största förändringen som kommer att ske är att grundkännedomen om utvecklings- och hållbarhetsagendan ständigt ökar i samhället, vilket innebär att andelen organisationer som inte är delaktiga i nätverket och som kommer att ha behov av grundläggande information om utvecklings- och hållbarhetsagendan ur organisationsperspektiv minskar. Från 2020 till 2022 kommer således en allt mindre andel av ledande hållbarhetslotsens arbetstid att läggas på denna typ av informationstillfällen, medan en större del läggs på att stötta den ständigt ökande skara organisationer som är en del av en nätverksgrupp eller som har behov av fördjupat stöd i och med att grundkännedomen om utvecklings- och hållbarhetsagendan ur organisationsperspektiv finns.

Hållbarhetslots

Under 2021 -2022 kommer fokusområdena vara fortsatt gällande; kommunikation, barn och unga, utbildning vuxna, medaktörer och bärkraftmötet:

- Fortsätta skapa ökad kännedom om visionen och utvecklings- och hållbarhetsagendan hos den åländska allmänheten samt agera som lotsstöd till privatpersoner genom löpande kommunikation och kurs- och utbildningsverksamhet, i samarbete med relevanta aktörer inom och utanför nätverket för att nå en så bred målgrupp som möjligt.
- Implementering av det under 2020 - 2021 framtagna utbildningsmaterialet tillsammans med de åländska grund- och gymnasieskolorna. Inom området barn och unga kommer hållbarhetslotsen även att bistå med handledning till nätverkets ungdomssektion.
- Utveckla den digitala kommunikationen av nuläge och färdplaner med syftet att tillgängliggöra dessa för allmänheten, kopplat till hur privatpersoner kan engagera sig.
- Medverka i planering och genomförande av Åland 100-firandet som är kopplat till målbeskrivningen Alla kan blomstra – en framtidsberättelse.

